

Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk 2022/23

Sveriges officiella
statistik

Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk 2022/23

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för ekonomisk statistik och analys
701 89 Örebro
010-479 50 00

Förfrågningar Lea Wedén
010-479 60 13
lea.weden@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.

Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:

Källa: SCB, Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk 2022/23

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2022/23

Producer Statistics Sweden
SE-701 89 Örebro, Sweden
+46 10-479 50 00

Enquiries Lea Wedén
+46 10-479 60 13
lea.weden@scb.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication.

However, remember to state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2022/23

ISSN: 1654-3815 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2024-MI30SM2401_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Sammanfattning	3
Statistiken med kommentarer	4
Kort om statistiken	16
Statistikens ändamål och innehåll.....	16
Definitioner och förklaringar	17
Statistikens framställning	17
Statistikens kvalitet	18
Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2022/23	19
Summary	19
List of tables	20
List of terms.....	21

Sammanfattning

Minskad försäljning av fosfor och kalium

Försäljningen av kväve i mineralgödsel uppgick till 184 000 ton gödselåret 2022/23, vilket är i nivå med föregående gödselår. För fosfor uppgick försäljningen till 11 700 ton, en minskning med 17 procent jämfört med föregående gödselår. Försäljningen av kalium och svavel i mineralgödsel uppgick till 21 100 respektive 25 800 ton. Det är en minskning med 24 respektive 10 procent jämfört med föregående gödselår.

Försäljningen av mineralgödsel räknad som mängd näringsämne per hektar utnyttjad åkermark var för kväve 77 kg per hektar. För fosfor var motsvarande mängd 5 kg per hektar. För kalium och svavel var den beräknade mängden 9 kg respektive 11 kg per hektar utnyttjad åkermark.

Kadmiuminnehållet i fosforgödselmedel sålda under 2022/23 beräknas till totalt 242 kg. Halten av metallen kadmium beräknas i medeltal till 21 gram per ton fosfor.

Via ordinarie handelskanaler för mineralgödsel förekommer även försäljning av gödselmedel tillåtna i ekologisk odling. Dessa är till största delen organiska gödselmedel. Den försålda mängden växtnäringsämnen i dessa gödselmedel uppgick till 2 800 ton kväve, 800 ton fosfor och 4 200 ton kalium under 2022/23. Försäljningen av svavel uppgick till 3 300 ton.

Statistiken med kommentarer

Försäljningen av kväve, fosfor, kalium och svavel i mineralgödsel under gödselåret 2022/23, det vill säga under perioden 1 juli 2022–30 juni 2023, redovisas i tabellerna 1 till och med 8. Försäljningsstatistikens kvantiteter av mineralgödsel är inte direkt överförbara till faktisk användning ett enskilt år.

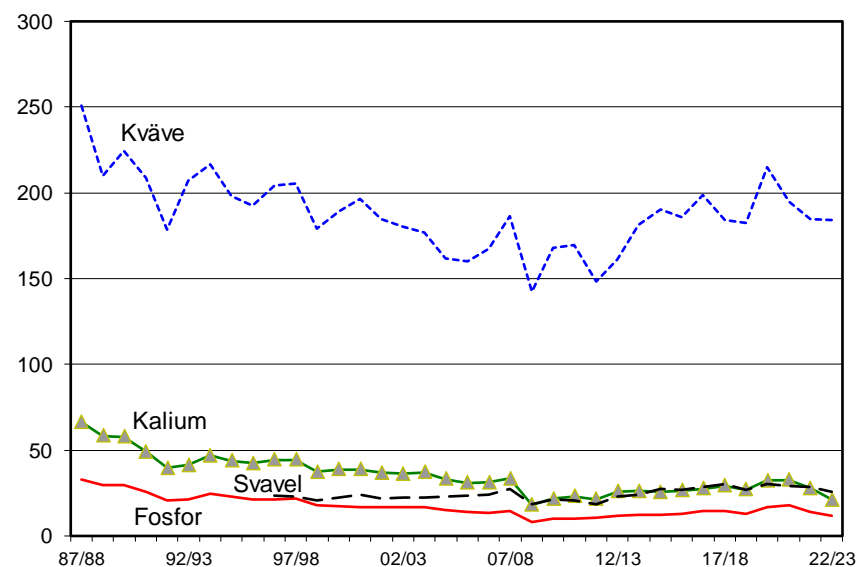
Försäljningen av fosfor, kalium och svavel minskade

Försäljningen av kväve, fosfor och kalium i mineralgödsel visade en nedåtgående trend från början av 1980-talet och fram till och med gödselåret 2008/09.

På senare år har den odlade arealen höstsådda grödor varit större än tidigare, vilket ökat behovet av växtnäring, framför allt kväve, till dessa högavkastande grödor.

Försäljning av kväve, fosfor, kalium och svavel i mineralgödsel åren 1987/88–2022/23

Tusen ton

Försäljningen av kväve i mineralgödsel beräknas för gödselåret 2022/23 till 184 000 ton, vilket är i nivå med föregående gödselår.

Försäljningen redovisad per hektar utnyttjad åkermark uppgick till 77 kg per hektar för riket, en minskning med 1 kg per hektar jämfört med föregående år. Den högsta försäljningen, uttryckt som mängd kväve per hektar utnyttjad åker, redovisas för Götalands södra slättbygder (137 kg per hektar) och för Götalands norra slättbygder (99 kg per hektar).

För Nedre Norrland och Övre Norrland beräknas mängden kväve per hektar utnyttjad åker till 22 respektive 32 kg per hektar.

Försäljningen av fosfor uppgick 2022/23 till 11 700 ton, en minskning med 17 procent jämfört med närmast föregående gödselår. Försäljningen redovisad per hektar utnyttjad åkermark uppgick till 4,9 kg per hektar.

Försäljningen av kalium i mineralgödsel uppgick för gödselåret 2022/23 till 21 100 ton totalt. Försäljningen minskade med 24 procent jämfört med föregående år. Försäljningen redovisad per hektar utnyttjad åkermark beräknas till 8,8 kg per hektar. Gödselmedel tillåtna i ekologisk odling ingår inte, utan redovisas i stället i Tablå A. Dessa kan även säljas för användning i konventionell odling och för vissa gödselmedel, till exempel kalimagnesia, kan detta vara vanligt.

Försäljningen av svavel uppgick 2022/23 till 25 800 ton, en minskning med 10 procent jämfört med föregående år. Försäljningen redovisad per hektar utnyttjad åkermark beräknas till 10,7 kg per hektar.

Lägre gödselpriser

Priserna på gödselmedel sjönk under gödselåret och var som lägst under våren 2023. Högre pris på mineralgödsel minskar den ekonomiskt optimala givan av mineralgödselmedel. Samtidigt steg de genomsnittliga avräkningspriserna för vegetabilierna under gödselåret. Högre produktpris höjer normalt den ekonomiskt optimala gödselgivan för en gröda, medan lägre pris gör att den optimala gödselgivan blir lägre.

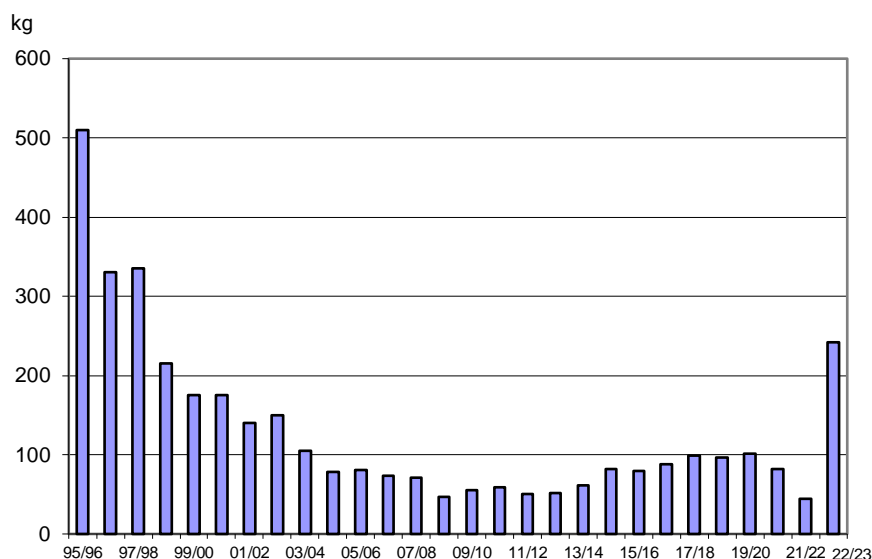
Totalskördarna i Sverige var på en lägre nivå än 2022 för både spannmål och potatis (*Skörd av spannmål, trindsäd, oljeväxter, potatis och slåttervall 2023. Slutlig statistik JO0601*). Spannmålsskörden i Sverige beräknades till 4,3 miljoner ton för år 2023. Det är 26 procent lägre än under 2022. För matpotatis beräknades den totala skörden till 459 000 ton, vilket är 8 procent lägre än för 2022. Totalskörden för slåttervall var på en något lägre nivå än 2022.

Kadmium i mineralgödseln beräknas till totalt 242 kg

Den totala mängden kadmium i fosforgödselmedel sålda under 2022/23 beräknas till totalt 242 kg, vilket kan jämföras med 43 kg för föregående gödselår. Det är en kraftig ökning trots att fosforförsäljningen minskade. Detta beror på att gödselmedel med högre kadmiuminnehåll har behövt användas i större utsträckning som en följd av det pågående Ukrainakriget.

Mängden kadmium i försålda fosforgödselmedel redovisades första gången 1995/96. Kadmiumtillförseln under 2022/23-års gödselår kan jämföras med nivåerna vid slutet av 1990-talet.

Mängd kadmium i försäld fosforgödsel åren 1995/96–2022/23

Halten av kadmium beräknas i medeltal till 21 gram per ton fosfor för 2022/23, jämfört med 3,1 gram per ton fosfor föregående gödselår.

Metallen kadmium tillförs åkermarken från olika källor; atmosfärisk deposition, användning av mineralgödsel, kalk, röttslam och stallgödsel. Kadmium ingår i råfosfat som används vid gödseltillverkningen. Tidigare stod fosforgödslingen för den största kadmiumtillförseln till åkermark. I början av 1970-talet, då kadmiumtillförseln via mineralgödsel var högst, tillfördes ca 3,3 gram per hektar och år. Kadmiumhalten i fosforgödselmedel var då ca 150 gram per ton fosfor. Halterna i fosforgödseln har successivt sjunkit, främst genom val av råvaror med låga kadmiumhalter. Sedan 1994 är det förbjudet att sälja mineralgödsel med kadmiumhalter som överstiger 100 g per ton fosfor. Mellan 1994 och fram till utgången av 2009 utgick en skatt för varje gram kadmium som översteg 5 gram per ton fosfor.

Enligt undersökningen Odlingsåtgärder i jordbruket 2022 (MI 30 SM 2303) beräknades den totala tillförseln av kadmium till åkermark via kalkningsmedel för år 2022 till 112 kg.

Försäljningen av gödselmedel tillåtna i ekologisk odling minskade

Via ordinarie handelskanaler för mineralgödsel förekommer även försäljning av gödselmedel som är tillåtna i ekologisk odling. I Tablå A redovisas försålda kvantiteter av kväve, fosfor, kalium och svavel i gödselmedel tillåtna i ekologisk odling för åren 2017/18–2022/23. Här ingår både oorganiska och organiska gödselmedel, dessa kvantiteter ingår inte i tabellerna 1–8.

Försäljningen av gödselmedel tillåtna i ekologisk odling redovisad som mängd växtnäring uppgick till 2 800 ton rent kväve, 800 ton fosfor och

4 200 ton kalium under år 2022/23. Försäljningen av svavel uppgick till 3 300 ton.

Gödselmedel tillåtna i ekologisk odling kan även säljas för användning i konventionell odling. För vissa gödselmedel, speciellt mineralgödselmedel som innehåller kalium och svavel, kan detta vara vanligt. Fördelningen mellan hur mycket som säljs för användning i ekologisk respektive konventionell odling kan inte kvantifieras.

Klassning av om ett gödselmedel är tillåtet för användning i ekologisk odling görs utifrån de uppgifter som uppgiftslämnarna lämnat eller andra tillgängliga uppgifter såsom produktbeskrivningar med mera.

Uppgifterna om gödselmedel tillåtna i ekologisk odling är insamlade från de företag som redovisat försäljning av mineralgödsel. Hur stor del försäljningen från dessa företag utgör av den totala försäljningen av gödselmedel tillåtna i ekologisk odling är oklart. Uppgifterna får betraktas som osäkra.

Tablå A. Försäljning av kväve, fosfor, kalium och svavel (ton) i gödselmedel tillåtna i ekologisk odling åren 2017/18–2022/23¹

Gödselår	Ton			
	Kväve	Fosfor	Kalium	Svavel
2022/23	2 800	800	4 200	3 300
2021/22	3 300	900	5 700	4 000
2020/21	3 300	900	4 700	3 200
2019/20	2 700	900	5 300	3 900
2018/19	2 500	800	4 200	3 100
2017/18	2 300	700	4 100	2 600

1) Uppgifterna insamlade via de företag som även redovisat försäljning av mineralgödsel.

Liten ökning av utnyttjad åkerareal mellan 2022 och 2023

Vid beräkningen av kvantitet per hektar utnyttjad åkermark har försäljningsuppgifterna dividerats med arealuppgifter från *Jordbruksmarkens användning 2023. Slutlig statistik (JO0104)*. Utnyttjad åkermark har definierats som totala arealen åkermark minus arealen träda och ospecificerad åkermark. Det är då tänkt att motsvara all den areal som potentiellt skulle kunna gödslas med mineralgödsel.

Sammantaget ökade den areal som potentiellt skulle kunna gödslas med mineralgödsel med 38 200 hektar eller 1,6 procent mellan 2022 och 2023 och uppgick till 2 402 700 hektar för riket.

Arealen träda (som inte odlas) minskade med 46 700 hektar och arealen ospecificerad åkermark ökade med 400 hektar mellan år 2022 och 2023. Ospecificerad åkermark är areal som tillhör företag som inte söker något EU-stöd och som antas vara ogödslad.

1 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2017/18–2022/23, tusen ton kväve (N)

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Nitrogen (thousand tonnes N)

Riket, produktionsområden och län	Tusen ton kväve (N)					
	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Hela riket	184,2	182,7	215,2	195,0	184,9	184,0
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	42,2	40,0	42,8
Götalands mellanbygder	.	.	.	28,5	27,0	26,4
Götalands norra slättbygder	.	.	.	41,6	39,4	41,2
Svealands slättbygder	.	.	.	44,8	42,5	42,7
Götalands skogsbygder	.	.	.	23,0	21,8	18,3
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	7,0	6,7	6,7
Nedre Norrland	.	.	.	4,2	3,9	3,0
Övre Norrland	.	.	.	3,8	3,6	3,0
Län						
01 Stockholms	4,5	4,4	5,8	4,8	4,6	4,7
03 Uppsala	13,2	12,7	11,3	13,4	12,7	12,7
04 Södermanlands	8,9	8,9	10,4	9,0	8,5	9,6
05 Östergötlands	18,1	19,5	20,9	17,3	16,4	16,1
06 Jönköpings	3,4	3,9	4,9	4,5	4,3	2,9
07 Kronobergs	2,1	1,9	2,5	2,3	2,2	1,7
08 Kalmar	11,5	10,5	12,6	9,0	8,6	8,9
09 Gotlands	5,7	4,8	6,7	6,3	5,9	5,6
10 Blekinge	2,5	2,2	2,8	2,3	2,1	1,8
12 Skåne	50,7	46,6	57,3	52,5	49,7	50,8
13 Hallands	9,3	9,7	12,3	9,8	9,3	8,8
14 Västra Götalands	32,2	33,7	39,7	33,1	31,4	34,0
17 Värmlands	2,2	2,6	3,4	4,9	4,7	3,9
18 Örebro	7,7	7,6	8,0	8,3	7,9	7,2
19 Västmanlands	4,7	5,2	6,5	7,1	6,7	7,1
20 Dalarnas	2,2	2,4	2,8	2,4	2,3	2,2
21 Gävleborgs	1,4	1,5	1,5	2,3	2,2	1,8
22 Västernorrlands	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0	0,8
23 Jämtlands	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8	0,6
24 Västerbottens	1,6	1,9	2,6	2,5	2,4	1,7
25 Norrbottens	0,8	0,9	1,0	1,1	1,0	1,1

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

2 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2017/18–2022/23, tusen ton fosfor (P)

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Phosphorus (thousand tonnes P)

Riket, produktionsområden och län	Tusen ton fosfor (P)					
	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Hela riket	14,3	12,8	16,6	17,8	14,1	11,7
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	4,0	3,2	3,1
Götalands mellanbygder	.	.	.	1,9	1,5	1,4
Götalands norra slättbygder	.	.	.	4,8	3,8	3,1
Svealands slättbygder	.	.	.	4,7	3,7	2,7
Götalands skogsbygder	.	.	.	1,2	0,9	0,7
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	0,7	0,6	0,4
Nedre Norrland	.	.	.	0,3	0,3	0,2
Övre Norrland	.	.	.	0,3	0,2	0,1
Län						
01 Stockholms	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2
03 Uppsala	1,3	1,0	1,0	1,3	1,1	0,7
04 Södermanlands	0,7	0,7	0,8	0,8	0,7	0,5
05 Östergötlands	1,2	1,1	1,6	1,2	1,0	0,7
06 Jönköpings	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
07 Kronobergs	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
08 Kalmar	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
09 Gotlands	0,5	0,3	0,5	0,5	0,4	0,3
10 Blekinge	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
12 Skåne	3,6	3,3	4,3	4,8	3,8	3,7
13 Hallands	0,5	0,5	0,7	0,5	0,4	0,4
14 Västra Götalands	3,4	3,0	4,0	4,2	3,3	2,9
17 Värmlands	0,2	0,2	0,3	0,5	0,4	0,3
18 Örebro	0,8	0,8	0,9	1,1	0,9	0,7
19 Västmanlands	0,5	0,4	0,6	0,8	0,6	0,5
20 Dalarnas	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
21 Gävleborgs	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
22 Västernorrlands	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
23 Jämtlands	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
24 Västerbottens	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
25 Norrbottens	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

3 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2017/18–2022/23, tusen ton kalium (K)

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Potassium (thousand tonnes K)

Riket, produktionsområden och län	Tusen ton kalium (K)					
	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Hela riket	29,2	27,0	32,4	32,6	27,8	21,1
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	9,2	7,9	6,4
Götalands mellanbygder	.	.	.	5,5	4,7	4,2
Götalands norra slättbygder	.	.	.	6,2	5,3	4,0
Svealands slättbygder	.	.	.	5,7	4,9	3,4
Götalands skogsbygder	.	.	.	2,9	2,4	1,6
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	1,5	1,3	0,7
Nedre Norrland	.	.	.	0,9	0,8	0,5
Övre Norrland	.	.	.	0,6	0,5	0,3
Län						
01 Stockholms	0,8	0,5	0,7	0,5	0,4	0,3
03 Uppsala	2,6	1,3	1,2	1,5	1,3	0,7
04 Södermanlands	0,9	0,9	1,1	0,6	0,5	0,5
05 Östergötlands	1,6	1,9	2,2	1,5	1,3	1,1
06 Jönköpings	0,5	0,5	0,7	0,5	0,4	0,2
07 Kronobergs	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,1
08 Kalmar	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5
09 Gotlands	1,2	0,9	1,2	1,3	1,1	1,0
10 Blekinge	0,4	0,4	0,5	0,3	0,3	0,1
12 Skåne	9,7	9,0	10,9	12,2	10,4	8,6
13 Hallands	1,4	1,6	1,6	1,4	1,2	1,0
14 Västra Götalands	5,1	5,1	6,3	6,0	5,1	3,7
17 Värmlands	0,6	0,6	0,8	1,2	1,1	0,6
18 Örebro	1,4	1,4	1,5	1,5	1,3	1,0
19 Västmanlands	0,7	0,6	0,8	0,9	0,8	0,5
20 Dalarnas	0,5	0,6	0,7	0,9	0,8	0,5
21 Gävleborgs	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,2
22 Västernorrlands	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
23 Jämtlands	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
24 Västerbottens	0,2	0,2	0,4	0,4	0,3	0,2
25 Norrbottens	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

4 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2017/18–2022/23, tusen ton svavel (S)

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Sulphur (thousand tonnes S)

Riket, produktionsområden och län	Tusen ton svavel (S)					
	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Hela riket	30,2	26,9	30,3	28,9	28,6	25,8
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	6,2	6,2	6,0
Götalands mellanbygder	.	.	.	4,2	4,2	3,7
Götalands norra slättbygder	.	.	.	6,2	6,1	5,8
Svealands slättbygder	.	.	.	6,6	6,6	6,0
Götalands skogsbygder	.	.	.	3,4	3,4	2,6
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	1,0	1,0	0,9
Nedre Norrland	.	.	.	0,6	0,6	0,4
Övre Norrland	.	.	.	0,6	0,6	0,4
Län						
01 Stockholms	1,0	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7
03 Uppsala	3,9	1,8	1,5	2,0	2,0	1,8
04 Södermanlands	1,3	1,2	1,4	1,3	1,3	1,3
05 Östergötlands	2,6	2,8	2,9	2,6	2,5	2,3
06 Jönköpings	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7	0,4
07 Kronobergs	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
08 Kalmar	1,6	1,4	1,6	1,3	1,3	1,2
09 Gotlands	1,0	0,8	1,1	0,9	0,9	0,8
10 Blekinge	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
12 Skåne	7,9	7,3	8,5	7,8	7,7	7,1
13 Hallands	1,3	1,4	1,7	1,5	1,4	1,2
14 Västra Götalands	4,9	4,9	5,5	4,9	4,9	4,8
17 Värmlands	0,4	0,4	0,5	0,7	0,7	0,5
18 Örebro	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,0
19 Västmanlands	0,8	0,7	0,9	1,1	1,0	1,0
20 Dalarnas	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
21 Gävleborgs	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
22 Västernorrlands	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1
23 Jämtlands	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
24 Västerbottens	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,2
25 Norrbottens	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

5 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2017/18–2022/23, kg kväve (N) per hektar utnyttjad åkermark

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Nitrogen (N), kg per hectare of utilised arable land

Riket, produktionsområden och län	kg kväve (N) per hektar					
	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Hela riket	77	76	90	82	78	77
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	135	130	137
Götalands mellanbygder	.	.	.	94	91	87
Götalands norra slättbygder	.	.	.	100	96	99
Svealands slättbygder	.	.	.	84	80	79
Götalands skogsbygder	.	.	.	53	51	43
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	42	41	40
Nedre Norrland	.	.	.	30	29	22
Övre Norrland	.	.	.	40	39	32
Län						
01 Stockholms	65	63	83	71	68	68
03 Uppsala	91	86	77	93	87	86
04 Södermanlands	78	77	91	79	76	83
05 Östergötlands	96	102	109	91	88	84
06 Jönköpings	40	46	58	54	51	34
07 Kronobergs	46	43	56	52	50	38
08 Kalmar	101	91	110	79	75	78
09 Gotlands	70	58	82	77	74	68
10 Blekinge	87	77	96	77	75	63
12 Skåne	120	110	135	124	119	119
13 Hallands	90	94	119	96	92	86
14 Västra Götalands	76	79	93	78	74	79
17 Värmlands	23	27	36	51	49	40
18 Örebro	82	80	86	90	86	77
19 Västmanlands	53	56	71	79	75	77
20 Dalarnas	40	44	50	44	43	40
21 Gävleborgs	22	23	24	37	36	30
22 Västernorrlands	22	23	25	25	24	18
23 Jämtlands	21	21	25	24	23	17
24 Västerbottens	27	31	45	43	42	29
25 Norrbottens	26	31	34	36	35	37

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

6 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2017/18–2022/23, kg fosfor (P) per hektar utnyttjad åkermark

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Phosphorus (P), kg per hectare of utilised arable land

Riket, produktionsområden och län	kg fosfor (P) per hektar					
	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Hela riket	6,0	5,3	6,9	7,5	5,9	4,9
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	12,9	10,3	9,8
Götalands mellanbygder	.	.	.	6,1	4,9	4,6
Götalands norra slättbygder	.	.	.	11,6	9,3	7,5
Svealands slättbygder	.	.	.	8,8	7,0	5,0
Götalands skogsbygder	.	.	.	2,7	2,1	1,6
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	4,3	3,4	2,3
Nedre Norrland	.	.	.	2,5	2,0	1,2
Övre Norrland	.	.	.	2,7	2,2	1,3
Län						
01 Stockholms	5	4	6	5	4	3
03 Uppsala	9	7	7	9	7	5
04 Södermanlands	6	6	7	7	6	5
05 Östergötlands	6	6	8	7	5	4
06 Jönköpings	1	2	3	2	1	1
07 Kronobergs	2	2	3	2	2	1
08 Kalmar	3	2	3	3	2	2
09 Gotlands	6	4	6	6	5	4
10 Blekinge	4	4	5	3	2	2
12 Skåne	9	8	10	11	9	9
13 Hallands	5	5	6	5	4	4
14 Västra Götalands	8	7	9	10	8	7
17 Värmlands	2	2	4	5	4	3
18 Örebro	9	9	9	12	10	7
19 Västmanlands	5	4	6	9	7	5
20 Dalarnas	4	5	6	6	5	4
21 Gävleborgs	2	1	2	4	3	1
22 Västernorrlands	1	1	1	2	1	1
23 Jämtlands	1	1	1	1	1	1
24 Västerbottens	1	1	2	3	2	1
25 Norrbottens	1	2	2	3	3	1

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

7 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2017/18–2022/23, kg kalium (K) per hektar utnyttjad åkermark

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Potassium (K), kg per hectare of utilised arable land

Riket, produktionsområden och län	kg kalium (K) per hektar					
	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Hela riket	12,3	11,2	13,5	13,6	11,8	8,8
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	29,6	25,7	20,5
Götalands mellanbygder	.	.	.	18,1	15,7	13,7
Götalands norra slättbygder	.	.	.	15,1	13,1	9,6
Svealands slättbygder	.	.	.	10,7	9,2	6,3
Götalands skogsbygder	.	.	.	6,6	5,7	3,8
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	9,1	7,8	4,0
Nedre Norrland	.	.	.	6,7	5,8	3,6
Övre Norrland	.	.	.	6,7	5,9	3,4
Län						
01 Stockholms	11	7	10	7	6	4
03 Uppsala	18	9	8	11	9	5
04 Södermanlands	8	8	10	5	4	5
05 Östergötlands	9	10	12	8	7	6
06 Jönköpings	5	6	8	6	5	2
07 Kronobergs	7	7	9	7	6	3
08 Kalmar	6	6	6	5	4	4
09 Gotlands	14	10	15	16	14	12
10 Blekinge	15	14	16	11	10	5
12 Skåne	23	21	26	29	25	20
13 Hallands	14	15	16	14	12	10
14 Västra Götalands	12	12	15	14	12	9
17 Värmlands	7	6	8	13	11	6
18 Örebro	15	15	16	17	14	11
19 Västmanlands	8	7	9	10	9	5
20 Dalarnas	9	10	12	17	15	9
21 Gävleborgs	4	3	4	7	6	3
22 Västernorrlands	3	2	3	3	3	2
23 Jämtlands	3	3	3	3	2	1
24 Västerbottens	3	4	6	6	5	3
25 Norrbottens	5	6	5	9	8	4

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

8 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2017/18–2022/23, kg svavel (S) per hektar utnyttjad åkermark
Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Sulphur (S), kg per hectare of utilised arable land

Riket, produktionsområden och län	kg svavel (S) per hektar					
	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Hela riket	12,7	11,2	12,6	12,1	12,1	10,7
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	20,0	20,2	19,1
Götalands mellanbygder	.	.	.	14,0	14,0	12,2
Götalands norra slättbygder	.	.	.	14,9	14,9	13,8
Svealands slättbygder	.	.	.	12,5	12,4	11,1
Götalands skogsbygder	.	.	.	7,9	7,9	6,0
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	6,3	6,3	5,6
Nedre Norrland	.	.	.	4,5	4,4	3,0
Övre Norrland	.	.	.	6,0	6,0	4,5
Län						
01 Stockholms	3,7	4,0	4,9	10	10	10
03 Uppsala	15	9	12	14	14	12
04 Södermanlands	27	12	10	12	12	12
05 Östergötlands	11	11	12	13	14	12
06 Jönköpings	14	15	15	8	8	5
07 Kronobergs	7	6	7	8	8	5
08 Kalmar	14	12	14	12	12	11
09 Gotlands	12	10	13	11	11	10
10 Blekinge	14	12	14	11	12	9
12 Skåne	19	17	20	18	18	17
13 Hallands	13	14	16	14	14	12
14 Västra Götalands	12	11	13	11	11	11
17 Värmlands	4	4	5	8	8	6
18 Örebro	12	12	12	13	13	11
19 Västmanlands	8	8	10	12	12	11
20 Dalarnas	6	7	8	7	7	6
21 Gävleborgs	5	3	3	6	6	4
22 Västernorrlands	3	3	4	4	4	2
23 Jämtlands	3	3	3	4	4	2
24 Västerbottens	4	5	6	6	6	4
25 Norrbottens	4	5	5	5	5	5

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

Kort om statistiken

I denna rapport redovisas försäljning av mineralgödsel i form av kväve, fosfor, kalium och svavel för län, produktionsområden och för hela riket. Resultaten sprids i serien MI 30 SM (tidigare Na SM). På SCB:s webbplats kan man ladda ner hela publikationen som pdf. I statistikdatabasen på webbplatsen finns data från undersökningen fritt tillgängligt.

I Jordbruksstatistisk sammanställning (Jordbruksverket) finns sammanställningar av tidigare års resultat.

SCB har sammanställt historisk statistik över försäljning av handelsgödsel med start från 1900-talets början. Se Handelsgödsel, stallgödsel och kalk i jordbruket – långa tidsserier (Na 15 SM 8501) respektive Handelsgödsel, stallgödsel och kalk i jordbruket. Kväve, fosfor, kalium och CaO i långa regionala tidsserier (Na 30 SM 9503).

Statistikens ändamål och innehåll

Syftet med statistiken är att redovisa total och regional försäljning till jord- och trädgårdsbruket av kväve, fosfor och kalium i mineralgödselmedel liksom förändringar över tiden. Sådan kunskap behövs bland annat för uppföljning av uppsatta miljömål och vid internationell rapportering. Från och med 1997 omfattas även uppgifter om försäljningen av svavel samt gödselmedlens innehåll av kadmium.

I tabellerna 1–4 redovisas totala mängder av växtnäringsämnen kväve (N), fosfor (P) kalium (K) respektive svavel (S) i försålda mineralgödselmedel. I tabellerna 5–8 redovisas mängderna kväve, fosfor, kalium respektive svavel beräknade per hektar utnyttjad åkermark. Redovisning ges för län, produktionsområden och hela riket och avser gödselår. Innehåll av metallen kadmium (Cd) i fosforgödselmedel beräknas på riksnivå och redovisas i avsnittet Statistiken med kommentarer. Endast produkter avsedda för yrkesmässigt jordbruks- och trädgårdsbruket ingår. Uppgifter om försäljning av gödselmedel avsedda för användning i skog ingår inte. Vidare har specialgödselmedel för golfbanor och gödselmedel avsedda för användning i hemträdgårdar exkluderats liksom organiska gödselmedel.

Totalkvantiteter av försålda mängder kväve, fosfor, kalium och svavel i gödselmedel som är tillåtna för ekologisk odling ingår inte statistiken i tabellerna 1–8 men redovisas på riksnivå i Tablå A. I Tablå A ingår både oorganiska och organiska gödselmedel. Uppgifter om gödselmedel tillåtna i ekologisk odling är inhämtade från samma företag som lämnat uppgifter om mineralgödsel. I vilken utsträckning dessa handelskanaler omfattar all försäljning av gödselmedel tillåtna i ekologisk odling är oklart. Uppgifterna får därför betraktas som osäkra. Gödselmedel

tillåtna i ekologisk odling kan även säljas för användning i konventionell odling och för vissa gödselmedel, till exempel kalimagnesia, kan detta vara vanligt förekommande. Fördelningen mellan hur mycket som säljs för användning i ekologisk respektive konventionell odling kan inte kvantifieras.

Definitioner och förklaringar

Redovisningsår

Resultaten i denna rapport avser gödselåret 2022/23 och sammanfaller med branschens verksamhetsår 1 juli–30 juni. Härigenom underlättas uppgiftsinsamlingen och statistikens kvalitet förbättras.

Statistikens framställning

Uppgiftslämnare

Försäljning av mineralgödselmedel till jord- och trädgårdsbruk är en totalundersökning. Uppgiftslämnare till statistiken är tillverkare, importörer och/eller försäljare av mineralgödselmedel. I undersökningen har uppgifter från ett tjugotal företag ingått. Marknaden domineras av ett fåtal företag som svarar för över 95 procent av försäljningen.

Uppgifter

Uppgifterna avser försålda mängder (ton) av olika mineralgödselmedel och lämnas på produktnivå. Växtnäringsinnehåll i procent samt genomsnittlig kadmiumhalt (g per ton fosfor) ska även redovisas. Från och med gödselåret 2020/21 behöver uppgifterna endast redovisas på riksnivå. Endast produkter avsedda för yrkesmässigt jord- och trädgårdsbruksändamål ska redovisas.

Insamling och granskning

SCB övertog ansvaret för insamling av uppgifterna från och med gödselåret 2019/20 från Jordbruksverket. Undersökningen är från och med 2020/21 obligatorisk. Uppgifterna samlades in via ett elektroniskt frågeformulär. För de uppgiftslämnare som så önskade fanns möjlighet att lämna uppgifter i annat format.

Uppgifterna samlades in under perioden november 2023 till mars 2024 och avsåg försäljning för gödselåret 2022/23 (1 juli 2022–30 juni 2023). Olika typer av kontroller har gjorts bland annat för att undvika att leveranser redovisas dubbelt.

Där uppgift om växtnäringsinnehåll i form av kväve, fosfor, kalium och svavel saknades, kompletterades lämnade kvantitetsuppgifter med uppgifter från publicerade innehållsdeklarationer för respektive gödselmedel.

För mindre kvantiteter där uppgift om fosforgödselmedlens innehåll av metallen kadmium (Cd) saknades, har värdet för en liknande produkt använts.

Beräkningar

Utifrån de lämnade uppgifterna har mängden ren växtnäring i form av kväve, fosfor, kalium och svavel beräknats för län, produktionsområden (PO8) och riket. Resultaten för produktionsområden och län skattas från och med 2020/21-års undersökning utifrån en modell baserad på SCB:s intermittenta urvalsundersökning över användning av gödselmedel, senast "Gödselmedel i jordbruket 2021/22. Mineral- och stallgödsel till olika grödor samt hantering och lagring av stallgödsel" (MI 30 SM 2302). I modellen ligger ett antagande om att försäljningen av kväve, fosfor och kalium har samma regionala fördelning som användningen av kväve, fosfor och kalium i rena mineralgödselmedel. Försäljningen av svavel antas ha samma regionala fördelning som kväve.

Fosforgödselmedlens totala innehåll av metallen kadmium har också beräknats, dock endast på riksnivå.

Vid beräkningen av kvantitet per hektar utnyttjad åkermark har försäljningsuppgifterna dividerats med arealen utnyttjad åkermark för 2023. Arealuppgifterna har hämtats från Jordbruksverkets statistikrapport "Jordbruksmarkens användning 2023. Slutlig statistik" (JO0104). Utnyttjad åkermark har definierats som summa åkermark exklusive träda och ospecificerad åkermark.

Vid beräkningen av kvantitet per hektar utnyttjad åkermark görs antagandet att ingen gödsling sker till träda eller till ospecificerad åkermark och att hela den utnyttjade åkerarealen gödslats med mineralgödsel.

Statistikens kvalitet

Det finns flera faktorer som påverkar resultatens kvalitet, såsom osäkerhet från eventuella dubbelräkningar, övriga mätfel, bearbetningsfel, bortfallsfel och modellantaganden. Störst inverkan på resultaten bedöms uppstå från osäkerhet i modellantagandet vid uppdelningen av försålda kvantiteter per produktionsområde och län.

Mer information om statistikens kvalitet ges i särskild *kvalitetsdeklaration*. Mer information om *statistikens framställning* lämnas också i ett separat dokument. Dessa finns tillgängliga på SCB:s webbplats www.scb.se/mi1002.

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2022/23

Summary

Sales of nitrogen in mineral fertilisers from July 2022 until June 2023 were almost at the same level as the year before and amounted to 184 000 tonnes in total. Sales of phosphorus amounted to 11 700 tonnes in total, which was 17 percent less than the year before. Sales of potassium were 21 100 tonnes in total, down 24 percent compared to the year before. Sulphur sales amounted to 25 800 tonnes, down 10 percent compared to the year before.

The amount of cadmium in phosphorus fertilisers was estimated at 242 kg in total, or 21 g per tonne phosphorus.

The statistics on sales of fertilisers includes fertilisers for agricultural and horticultural purposes. The data is collected from manufacturers, importers and trading companies of fertilisers.

Results can vary between years, depending on stock changes at the farms, expected price changes or changes in taxes and charges. In such cases, the results do not reflect actual use. Normally, high price levels on crop outputs increase the optimal nitrogen fertilisation level.

In 2023, total production of cereals as well as total production of potatoes and temporary grasses were lower than in 2022.

Farmers' fertiliser application rates vary according to soil type, season, crop variety, farm policy, and more. More detailed information on the use and handling of fertilisers, based on interviews with farmers, is published intermittently. Data for 2021/22 is published in the report Use of fertilisers and animal manure in agriculture in 2021/22 (MI 30 SM 2302).

List of tables

- 1. Sales of fertilisers for agriculture and horticulture purposes in 2017/18–2022/23. Nitrogen (thousand tonnes N)
- 2. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Phosphorus (thousand tonnes P)
- 3. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Potassium (thousand tonnes K)
- 4. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Sulphur (thousand tonnes S)
- 5. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Nitrogen (N) kg per hectare of utilised arable land
- 6. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Phosphorus (P) kg per hectare of utilised arable land
- 7. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Potassium (K) kg per hectare of utilised arable land
- 8. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2017/18–2022/23. Sulphur (S) kg per hectare of utilised arable land

List of terms

F	fosfor	phosphorus
	försäljning	sales
H	hela riket	the whole country
J	Jordbruksverket	The Swedish Board of Agriculture
	jord- och trädgårdsbruk	agriculture and horticulture
K	kadmium	cadmium
	kalium	potassium
	kväve	nitrogen
L	län	county
M	mineralgödsel	mineral fertilisers
P	produktionsområde	agricultural production area
S	svavel	sulphur
U	utnyttjad åkermark	utilised arable land (arable land excluding fallow and unutilised arable land).
V	växtnäringsämne	plant nutrient